

2. Яшина О.В. Особливості розвитку ресторанного господарства в Україні [Електронний ресурс] / О.В. Яшина. – Режим доступу: http://www.tourlib.net/statti_ukr/yashyna.htm
3. Finger Food. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fingerfoodspot.com.ua>
4. Fair Food Company. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.fairfoodcompany.com.ua
5. Sugarloaf Food Company.[Електронний ресурс].–Режим доступу: sugarloaffood.com.ua

УДК 338.482(043)

Мацука В.М., кандидат економічних наук, доцент

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В РАМКАХ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Основою майбутньої спільноти стає культурне розмаїття і тому воно вимагає нового підходу. Необхідно збереження унікальних форм культури, які можуть бути знищені потужними силами глобалізації. Для того щоб існувати, всі народи повинні виражати свої творчі здібності і зберігати у віках сліди своєї історії. Спадщина - інструмент, що сприяє досягненню цих цілей, зв'язуючий минуле, сьогодення і майбутнє. Культура, включаючи туризм, є основою розвитку, але це - також засіб досягнення більш відкритого інтелектуального, емоційного, морального і духовного існування. Культурний туризм повинен стати національним пріоритетом і багаті культурні ресурси країн необхідно зберігати і примножувати через організацію туристичних маршрутів.

Мета даного дослідження проаналізувати перспективи розвитку туризму на основі цінності спадщини.

Всесвітня туристська організація визначає культурний туризм як «переміщення людей на основі культурних мотивацій, яке включає в себе пізнавальні тури, знайомство з виконавськими мистецтвами і культурні тури, поїздки на фестивалі та інші культурні заходи, відвідування визначних пам'яток і пам'ятників, поїздки для знайомства з природними, етнографічними, художніми і релігійними пам'ятками».

Культурний туризм - це нова, що прийшла на зміну індустріальним способам виробництва туристських послуг технологія туристської діяльності, що базується на: використанні широкого спектра ресурсів, у тому числі культурних; високорозвиненій інфраструктурі, в тому числі соціальної, інформаційній, комунікаційній, культурній; професійній гостинності, у тому числі заснованій на сучасних методах партнерської взаємодії.

Розвиток культурного туризму та культурної спадщини має базуватися насамперед на таких основних принципах:

1. Будь-яка місцевість володіє в тій чи іншій мірі культурною спадщиною. При цьому культурна спадщина характеризується багатомірністю, багатофункціональністю.

2. Підхід до використання культурної спадщини в усьому світі характеризується, насамперед, використанням концепції збереження та сталого розвитку соціальних і територіальних спільнот. При цьому розвиток і використання культурної спадщини розглядається як імпульс розвитку території. Необхідно не тільки зберігати, але «вписувати» культурну спадщину в соціально-економічні процеси, що протікають в даній місцевості. Одним з найбільш ефективних способів такого «вписування» є використання потенціалу культурної спадщини для створення об'єктів культурного туризму, привабливих для різних категорій потенційних туристів.

3. Культурна спадщина буде розвиватися тільки в тому випадку, якщо навколо територіальних об'єктів цієї спадщини буде створюватися і функціонувати відповідна туристично-рекреаційна інфраструктура, яка дозволить створити комплексний продукт, що є атрактивний як для туристів, так і для жителів даної місцевості (резидентів).

4. Культурний туризм, крім того, що сам є основою створення туристської інфраструктури, повинен використовувати вже сформовану соціальну інфраструктуру території.

5. Для цілей управління культурною спадщиною і культурним туризмом важливо провести розгорнуту класифікацію культурної спадщини в рамках його використання для цілей розвитку території. Тут можуть бути запропоновані різні критерії.

Постійно зростаюча значущість туризму для об'єктів культурної спадщини, несе як можливості, так і загрози при недбалому управлінні. Завдання розвитку туризму полягає в тому, щоб туризм був позитивним фактором у збереженні цінності спадщини та пом'якшенні можливих загроз.

В цілому, для досягнення сталого розвитку туризму, необхідна політика управління і процеси широкого застосування туризму на об'єктах культурної спадщини, включаючи процеси, що визначають межі відвідуваності, залучення приватного сектора, розвиток діяльності, пов'язаної з туризмом, а також методи, покликані надати допомогу об'єктам з експлуатаційними витратами.

Основні перспективні напрямки, що визначають ініціативи та політики у сфері сталого розвитку туризму на цих об'єктах спадщини:

1. Розробка структур управління об'єктом всесвітньої спадщини з позицій розвитку туризму. До інструментів відносяться оцінка об'єкта світової спадщини з метою визначення того, як туризм може бути використаний для пом'якшення можливих загроз, а також розвиток процесу планування для формування концепції розвитку та управління туризмом на об'єкті.

2. Навчання місцевого населення заняттям, в галузях пов'язаних з туризмом, з метою отримання вигод від туристичної діяльності. Туризм створює попит на широкий спектр послуг, забезпечуючи можливості для розвитку суспільства. Діяльність може включати навчання місцевого населення входу в туристичну галузь, наприклад, навчання гідів або розвиток невеликих підприємств. Також необхідно навчання для покращення навичок, а також підвищення стандартів обслуговування.

3. Допомога жителям навколо об'єктів культурної спадщини в просуванні продукції. Маркетинг об'єкта культури необхідний, оскільки пропонує місцевим мешканцям альтернативне джерело доходу. Невеликі організації, такі як асоціації місцевих гідів, човнові станції та об'єднання місцевих ремесел рідко бувають частиною регіональних, національних або міжнародних зусиль. Передбачається, що Центр всесвітньої спадщини, що працює з туристичною галуззю, може відігравати важливу роль у забезпеченні міжнародних зв'язків та підйомі попиту на місцеві послуги.

4. Підйом суспільної значимості спадщини та зміцнення почуття гордості у місцевої громади через освіту. Зростання розуміння цінності об'єкта спадщини народжує повагу і відчуття гордості серед місцевого населення і просуває ідею того, що ділянка має бути захищений не тільки з економічних причин. Люди, що проживають близько об'єктів культурної спадщини не завжди розуміють глобальне значення пам'ятника культури і причини присвоєння йому захисного статусу. Проведення освітніх програм може допомогти подолати це нерозуміння.

5. Використання туризму як джерела коштів для збереження та захисту об'єкта культурної спадщини. Перетворення туризму на джерело доходу - ключове завдання об'єктів всесвітньої спадщини. Рекомендується підтримувати діяльність, спрямовану на отримання доходу від оплати відвідувачів, концесій, пожертвувань, одержувану від туристичної діяльності. Статус об'єкта всесвітньої спадщини може залучити туристичну галузь і, тим самим, збільшити рівень залученості місцевого населення. Це дозволить туристичним партнерствам розвивати творчий підхід для отримання фінансових вигод з метою збереження об'єктів.

У висновку хотілося б звернути увагу на те, що розвиток туризму має відбуватися в контексті міждисциплінарного та глобального підходу, у співпраці з громадським та приватним секторами, міжурядовими організаціями, науковцями, громадянським суспільством і місцевим населенням.

Виходячи з проведеного дослідження пропонуємо наступні рекомендації щодо збереження культурної спадщини та розвитку культурно-пізнавального туризму: стимулювання і заохочення меценатської діяльності у сфері збереження культурної спадщини і туризму; інтеграцію програм і проектів розвитку об'єктів культурної та природної спадщини з програмами культурного, пізнавального туризму; підтримка держави довгострокової системи фінансування інвестиційних об'єктів культурної і природної спадщини та туристичної індустрії; розвиток партнерства між державою і приватним сектором з метою збереження об'єктів культурної та природної спадщини; розвиток малого бізнесу, що супроводжує культурний, пізнавальний і екологічний туризм; інформаційна підтримка та реклама проектів, пов'язаних з об'єктами культурної і природної спадщини.

Література

1. Eber S. Beyond the Green Horizon: Principles of Sustainable Tourism, Tourism Concern / S. Eber; WWF, 1992.
2. Garcia, B. (2004). Cultural policy and urban regeneration in Western European cities: lessons from experience, prospects for the future. *Local Economy* 19(4), 312-326.
3. McKercher B., du Cros H. Cultural Tourism: The Partnership between Tourism and Cultural Heritage Management. The Haworth Hospitality Press, 2002. P. 14–16.
4. Richards G. (ed.) Cultural Tourism in Europe. Oxon, UK.: CAB International, 1996. P. 3–18.
5. Richards, G. and Wilson, J. (2004). The impact of cultural events on city image: Rotterdam, cultural capital of Europe 2001. *Urban Studies* 41(10), 1931-1951.
6. WTO. Madrid, 1985. С. 6.
7. Инновационная политика в сфере сохранения культурного наследия и развития культурно-познавательного туризма: Итоги международной конференции [Текст]/ Москва 25-27 ноября 2005 г. – М.: Изд. Дом ГУ ВШЭ, 2006. – 166, [3] с. – ISBN 5-7598-038-2 (в обл.)